

Af skattejusteringens samlede provenuvirkning er det umiddelbart forbrugsdæmpende provenu på 4,1 mia.kr. i 1999 gradvist faldende til 0,6 mia.kr. i 2002, jf. tabel 1.

Tabel 1. Skattejusteringens umiddelbare provenuvirkninger.

Mia.kr. 1998-niveau	1999	2000	2001	2002
Personskat mv.	1,0	-6,7	-9,7	-13,2
Ejendomsværdiskat	0,0	6,6	6,8	7,0
Grønne afgifter	3,1	3,9	4,8	5,6
Pensionsafkastskat	-1,1	-3,7	-1,7	-0,7
Erhvervsstat	2,6	2,7	2,4	2,4
I alt	5,6	2,8	2,6	1,1
– heraf med umiddelbar forbrugsvirkning ¹	4,1	3,8	1,9	-0,6

1) personskat, ejendomsværdiskat og grønne afgifter

Kilde: Bedre Balance, juni 1998.

Hvis tilsvarende instrumenter ikke er til rådighed, er det ændringer i de offentlige udgifter, der primært er de tilbageværende instrumenter. De offentlige udgifter består af offentligt forbrug, offentlige investeringer, overførsler og subsidier til den private sektor samt rentebetalinger. Det offentlige rentebetalinger på den offentlige gæld kan ikke anvendes som et konjunkturpolitisk redskab.

Det offentlige forbrug og de offentlige investeringer består af udgifter til lønninger og varekøb. En reduktion af beskæftigelsen i den offentlige sektor vil mindske presset på arbejdsmarkedet direkte gennem stigningen i ledigheden og indirekte gennem mindre efterspørgsel i den private sektor som følge af indkomstnedgangen for de afskedigede. En reduktion af varekøbet vil ligeledes virke afdæmpende på økonomien, da disse varer delvist købes i den private sektor, og efterspørgslen i denne derfor reduceres.

På grund af strukturvirkningen i Pinsepakken var virkningen på aktivitetsniveauet stor sammenlignet med ændringerne i provenuet. Det vil derfor være nødvendigt med en meget betydelig reduktion af det offentlige forbrug for at opnå den samme aktivitetseffekt. En rent mekanisk beregning viser, at kravet er en reduktion af den offentlige beskæftigelse med i gennemsnit ca. 40.000 personer.

Et sådant fald i den offentlige beskæftigelse nødvendiggør et betydeligt fald i omfanget af offentlige serviceydelser, dvs. primært uddannelse, sundhed pasning og pleje af ældre. De serviceydelser, det offentlige finansierer, tildeles efter behov, hvilket i praksis indebærer, at lavtlønnede og personer med overførselsindkomst modtager en relativt stor andel.

Pinsepakkens målsætninger indeholdt også en nødvendig forbedring af betalingsbalancen. Såfremt dette mål også skulle opfyldes ville kravene til reduktionen i den offentlige beskæftigelse blive væsentligt større.

Øget brug af brugerbetaling ville kunne være et alternativ til at mindske den offentlige beskæftigelse eller varekøbet.

Den økonomiske aktivitet kan ligeledes dæmpes ved at reducere overførslerne, da overførselsmodtagerne i så fald vil få en indkomstnedgang og derfor reducere deres private forbrug. En rent mekanisk beregning viser her, at kravet ville være en reduktion af overførslerne med i gennemsnit 4 pct. svarende til ca. 50 mia.kr. for at opnå den samme effekt som i pinsepakken. Da overførselsmodtagerne har relativt lave indkomster, vil den fordelingsmæssige konsekvens af en sådan reduktion være øget ulighed.

Endelig kan den private opsparing øges f.eks. ved at indføre tvungen opsparing som den midlertidige pensionsopsparing til ATP, der gjaldt for 1998. Såfremt en tilsvarende ordning skulle bruges til at øge den private opsparing med 20 mia.kr. ville det umiddelbart kræve en sats på 6-7 pct. af grundlaget for arbejdsmarkedsbidraget. Dertil kommer, at den private sektor i så tilfælde måtte for-